

Uzasadnienie merytoryczne projektu herbu i flagi Powiatu Węgorzewskiego

Herb powiatu węgorzewskiego

Opis projektu herbu:

„Herb to tarcza typu hiszpańskiego (prostokątna u góry i półkolistą u dołu), dwudzielna w pas. W górnym, większym polu na czerwonym tle figuruje głowa Orła Białego w złotej koronie. Jest to bezpośrednie nawiązanie do flagi województwa warmińsko-mazurskiego, w celu podkreślenia przynależności powiatu do tegoż województwa, jak również odniesienie do historycznego godła Państwa Polskiego.

Dolne, mniejsze pole przedstawia motyw biało-czarnej szachownicy. Nawiązuje ona do herbu Węgorzewa, a konkretnie do szachownicy z tarczy sercowej i ma na celu podkreślenie historycznej roli dynastii Hohenzollernów, a konkretnie osoby księcia Prus Albrechta Fryderyka, podczas lokacji miasta w 1571 roku.

Motywy oraz kolorystyka zawarta w herbie odnoszą się zarówno do polskiej symboliki narodowej i wojewódzkiej (Orzeł Biały, barwa czerwona), jak również do symboli pruskich z czasów XVI wieku (szachownica Hohenzollernów).

Flaga powiatu węgorzewskiego

Opis projektu flagi:

Flaga powiatu węgorzewskiego to prostokątne pole w proporcjach 8:5, podzielone na 4 mniejsze równe pola w kolorze białym i czarnym. Centralnie widnieje tarcza herbowa z motywem głowy Orła Białego (symbolika tożsama do herbu powiatu – opis powyżej). Kolorystyka flagi nawiązuje do czarno-białej szachownicy Hohenzollernów. Elementy flagi są bezpośrednim odniesieniem do projektu herbu Powiatu Węgorzewskiego.”¹

Autorem projektu herbu i flagi jest Łukasz Aleksandrowicz z Płocka.

Rys historyczno-heraldyczny terytorium powiatu węgorzewskiego

„Powiat nad Węgorapą

Początków węgorzewskich struktur powiatowych można dopatrywać się już w czasach gdy nad Węgorapą po raz pierwszy pojawili się Krzyżacy. Drewniany zameczek u wypływu rzeki z jeziora Mamry oprócz zadań militarnych miał pełnić również rolę administracyjną. Znany jest dokument z ok. 1340 r., wyznaczający granicę między zamkami w Węgorborku (Węgorzewie) i Lecu (Giżycku). Przez długi czas były to dwa skrajne, położone na terenie Galindii ośrodki administracyjno - obronne. Krzyżacy prokuratorzy "urzędujący" na zamkach zarządzali okręgami, wchodzącymi w skład komturii. W latach 1420-1438 Węgorbork (Angerburg) podlegał administracji Wielkiego Marszałka w Królewcu. Zresztą i później Węgorbork wyraźnie "ciążył" w kierunku stolicy prowincji.

¹ Uzasadnienie do wybranego projektu herbu i flagi Powiatu Węgorzewskiego złożonego w konkursie przez pana Łukasza Aleksandrowicza z Płocka .

W 1525 r., po sekularyzacji Zakonu okręgi przekształcono w starostwa, Węgorbork znalazł się w obwodzie Natangii. Dzisiejszym odpowiednikiem gmin, wchodzących w skład starostw były parafie. Około 1560 r. do starostwa węgorzewskiego przyłączono parafię w Radziejach, która do tej pory podlegała Barcianom, a w 1656 r. Węgorzewo było jednostką nadrzędną dla parafii górnieńskiej i grabowskiej - leżących w okolicach Gołdapi. Siedzibą starostów był węgoborski zamek.

W 1701 r. starostwo w Węgorborku wchodziło w skład kamery wojenno - skarbowej w Królewcu, pełniącej rolę zbliżoną do dzisiejszego województwa. 65 lat później całe starostwo przeszło do kamery (od 1808 r. rejencji) gąbińskiej. Wraz ze wzrostem znaczenia i przejmowaniem coraz większej liczby kompetencji przez kamery rozpoczął się upadek starostw, które w 1752 r. utraciły praktycznie sens istnienia. Król pruski zaczął nadawać tytuły starostów najczęściej swoim zasłużonym żołnierzom. Ostatnim starostą węgoborskim do 1796 r. był von Dalwigk.

Dopiero w 1818 r. wraz z reformą administracyjną ponownie powrócono do koncepcji powiatów. W węgoborskim znalazły się parafie w Węgorborku, Węgielsztynie, Budrach, Krukłankach, Kutach, Baniach Mazurskich, Radziejach i Dobie. Stan taki utrzymał się z niewielkimi zmianami do 1945 r. (przyłączono m. in. Pozezdrze, po 1907 r. włączono wieś Surwiły).

Po zakończeniu II wojny światowej do powiatu węgoborskiego - węgorzewskiego przyłączono ponadto południowe skrawki dawnych powiatów gierdawskiego i darkiejmskiego. W 1955 r. z powiatu węgorzewskiego do gołdapskiego "przeszła" gmina Banie Mazurskie. W porównaniu ze stanem sprzed 1945 r. z powiatu węgorzewskiego wyłączono Mażany (weszły w skład gminy i powiatu w Kętrzynie) oraz Dobę, Dziwiszewo i Dejguny (gmina i powiat w Giżycku).

Powiat węgorzewski, tak jak wszystkie powiaty w czasach PRL przestał istnieć w 1975 r.

W większości przymiarek powiatowych po 1989 r. Węgorzewo traktowano jako siedzibę powiatu, składającego się z gmin: Banie Mazurskie, Budry, Pozezdrze i Węgorzewo. Jednakże ostateczna decyzja o nowym podziale administracyjnym była niekorzystna dla węgorzewian. Węgorzewo znalazło się w powiecie giżyckim. ²

W wyniku korekty sieci powiatów przeprowadzonej w 2001 r., z dniem 1 stycznia 2002 r. utworzono Powiat Węgorzewski, w skład którego weszły gminy Węgorzewo, Budry i Pozezdrze (Banie Mazurskie przeszły do nowo utworzonego powiatu gołdapskiego, Krukłanki pozostały w powiecie giżyckim).

Węgorzewo, 28 grudnia 2017r.

Opracowała:
Barbara Dawcewicz
Pełnomocnik Starosty ds. promocji i kontaktów zagranicznych

² Autorem opisu jest dr Marek Łapo - historyk, archeolog, etnograf, kulturoznawca, badacz dziejów Mazur.